

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Актуальні проблеми російського словотвору» Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська Освітня програма: Російська мова і друга іноземна мова.	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	дисципліна за вибором з фаху
Семестр	6 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	російська
Предмет навчання (Що я вивчатиму?)	Теоретичне і практичне викладання курсу «Актуальні проблеми російського словотвору» для майбутніх викладачів неможливе без засвоєння лексичних одиниць з точки зору їх морфемного складу, структури і способів деривації. Головна увага у викладанні цього курсу зосереджена на повторенні та узагальненні знань з морфології і словотвору з опорою на вже вивчений теоретичний матеріал з попередніх навчальних дисциплін.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Представити основні особливості морфемної будови сучасної російської мови як мови синтетичного флективного типу з елементами аналітизму; ввести термінологічний апарат, який вживається у словотворі; продемонструвати межі словотвірної та етимологічного аналізу. Практична мета курсу полягає у подальшому збагаченні мовної свідомості студентів новітніми типами та наповненням словотвірних моделей.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Проводити морфемний, морфологічний і словотвірний аналіз слів; швидко розпізнавати типи словотворення, а також уміти визначати у новостворених одиницях лексичні, семантичні та фонетичні риси динаміки мови. У власному мовленні спиратися на вивчені закономірності словотворення та засвоєний теоретичний матеріал.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни, пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей: Інтегральної компетентності (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає транслювання інформації українською, російською та західноєвропейською мовами та/або здійснення перекладацької діяльності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальних (ЗК): ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Фахових (ФК): ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються. ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК 13. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови. Предметних компетентностей: ✓ особливості морфемної будови слів та способи їх словотворення; ✓ порядок морфемного та словотвірної аналізу; ✓ словотвірні моделі різних частин мови;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ працювати з морфемними, словотвірними та етимологічними словниками російської мови; ✓ застосовувати в своєму мовленні можливості словотвірного потенціалу мови, що вивчається; ✓ розрізняти стилістичні відтінки словотвірних типів мови.
Види занять і їхній розподіл за годинами	Практичні заняття – 34 год. Самостійна робота – 56 год.
Тематика навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Лексична деривація мови як формально-семантична система</p> <p>1. Дериватологія як наука про морфемну будову слів та спосіб їх словотворення. Морфемна структура російського слова. Словотвірні та формотвірні морфеми. Види морфем. Порядок морфемного аналізу. Відмінності етимологічного аналізу. Морфемні та етимологічні словники російської мови.</p> <p>2. Поняття про деривацію. Ступеневий характер російського словотвору. Типи словотвору. Лексико-семантична деривація. Морфолого- синтаксична деривація. Морфемний словотвір. Лексико- синтаксична деривація. Словотвірні словники російської мови.</p> <p>3. Словотвір іменників. Афіксація. Складні слова. Російські аббревіатури. Субстантивація.</p> <p>4. Словотвір прикметників. Афіксація. Словоскладання. Ад’ективація.</p> <p>5. Словотвір дієслів. Афіксальне творення дієслів від дієслів та інших частин мови. Перфективація і імперфективація. Утворення дієприкметників та дієприслівників.</p> <p>6. Словотвірні типи числівників та займенників.</p> <p>7. Утворення прислівників. Співвідношення предикативів з іншими частинами мови. Словотвірні типи службових частин мови.</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p>Студенти-іноземці 3 курсу мають володіти російською мовою на рівні B-2 відповідно до системи оцінювання Ради Європи, а також успішно опанувати теоретичні й практичні курси відповідно до освітньої програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання основних лексичних явищ російської мови як системи; - знання основних фонетичних норм російської літературної мови; - знання основних граматичних норм російської літературної мови; - знання основних характеристик різних видів мовлення (усного і писемного) і основних мовленнєвих форм висловлювання (оповідання, опис, міркування, монолог, діалог). <p>Достатній рівень володіння мовою, загальний освітній рівень є необхідними передумовами ефективної роботи з текстами професійного спрямування.</p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гужва, Ф.К. (1979). <i>Современный русский литературный язык</i>, Часть 2. Київ: Вища школа. 2. Кононенко, В.И., Брицын, М.А., Ганич, Д.И. (1986). <i>Русский язык</i>. Київ: Вища школа. 3. Корновенко, Л.В., Мусиенко, В.П. (2020). <i>Русское словообразование: учебное пособие для студентов</i>. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького. 4. Нечитайло, И.Н. (2019). <i>Практическая грамматика русского языка: Словообразование. Морфология</i>. Учебное пособие для иностранных студентов-филологов I курса. К.: УкрІНТЕІ. 5. Цыганенко, Г.П. (1999). <i>Русский язык. Морфемика. Словообразование. Этимология</i> : Учебно-справочная книга. Донецьк : Китис. 6. Романова, Н.П. (1994). <i>Русское именное словообразование</i>. Київ. <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мыльникова, С. Е., Фадеева, Т. А., Глотова, Е. А. (2010). <i>Современный русский язык. Словообразование. Морфология</i>. М.: Флинта. 2. Радзиховская, В. К. (2001). <i>Морфология современного русского языка. Вводный курс: Учеб.пособ.</i> М.: Флинта, 2001. 40-57. 3. Розенталь, Д.Э., Голуб, И.Б., Теленкова, М.А. (1991). <i>Современный русский язык</i>. М.: Высшая школа.
Поточний і семестровий контроль	МКР, залік
Кафедра	східної і слов’янської філології
Факультет	східної і слов’янської філології
Викладач	Нечитайло Ірина Миколаївна професор кафедри східної і слов’янської філології
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет	https://slovphilology.knlu.edu.ua/

Викладач

проф. Нечитайло І.М.